

EKO EESMÄRK

Saavutada olukord, kus kuivendusest põhjustatud looduskaitsete väärtuste kahjustamine ja üldine keskkonnaseisundi halvenemine on edasiselt välistatud ning fookusesse on tõusnud juba avaldunud kuivendusmõjude leevendamine. Selle raames:

- a) kuivendustööde maht väheneb, kuivendustöid tehakse ainult selgelt põhjendatud juhtudel;
- b) kuivendusprojektidele keskkonnamõju hindamise (KMH) läbi viimine on muutunud tavapraktikaks, mõjuhindamise tulemused on oluliseks sisendiks kuivendusprojektide koostamisel;
- c) rajatakse esmalt asukoha oludele vastavad ja toimivad keskkonnamõju leevendavad rajatised ning kaasatakse projekteerija tööde järelevalvesse;
- d) soometsi ja kõdusoometsi ei majandata või majandatakse püsimeetsana, kuivenduskraave neis ei rekonstrueerita;
- e) kuivendustöid ei doteerita, toetatakse vaid kuivenduse negatiivse mõju leevendamist.

KUIVENDUSE KESKKONNAMÕJUD

- sood ja muud turbaalad muutuvad Eesti oludes kuivendamise tulemusel süsiniku sidujatest emiteerijateks, panustades turvasmuldade hävimisse, nendes seotud süsiniku vabanemisse ja kliima soojenemisse
- maastik ja elurikkus vaesuvad, kuna kuivenduse mõjul kaovad märjad elupaigad: madalsood, lammialad, lagerabad, siirdesoometsad, kaovad neile spetsiifilised liigid. Elupaikade omaduste muutust mõjutab otseselt kõik alljärgnev:
 - taimetoitained leostuvad pinnasest välja, vaesestades kuivendatud alade pinnast ning põhjustades veekogudes eutrofeerumist ja pruunistumist; lageraie kuivendatud alal tugevdab seda mõju veelgi
 - muutub ümbritsevate alade veerežiim: veetaseme muutused looduslikes veekogudes kiirenevad, vooluhulga hooajalised erinevused kasvavad, langeb veekogude isepuhastusvõime
 - kasvab setete koormus veekogudes, setted muudavad vee-elustiku elupaigad mitmetele liikidele ebasobivaks (jõevähk, lõhilased, karbid, putukad)
 - muutub ümbritsevate alade mikrokliima: temperatuuriamplituudid suurenevad
 - pinnas tiheneb
- kuivenduse kaudse mõju ala moodustab 20-150% kuivendusobjekti pindalast ning võib ulatuda kraavist kuni 1 km kaugusele, sh vooluveekogusid mööda kandub kuivenduse mõju oluliselt kaugemale, Eesti puhul ulatub kuni Läänemereni
- mida rikkam on ala toitainete poolest, seda suuremad on muutused

MIKS RÄÄKIDA KUIVENDUSEST?

Eestis on kuivendatud ligikaudu 1 miljon ha ehk 10 000 km², see on umbes neljandik Eestist. Arvestades juurde kaudse mõju pindala, on **kuivendusest mõjutatud ligi pooled maismaa elupaikadest**. Kuivenduse mõju on seega äärmiselt laialdane.